

Natuurtoets

Hoef en Haag

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v.
een bestemmingsplan

projectnummer 405135
definitief revisie 00
27 februari 2020

Natuurtoets

Hoef en Haag

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een bestemmingsplan

projectnummer 405135

definitief revisie 00
27 februari 2020

Auteurs

SCHJ van Eijk

Opdrachtgever

BPD Ontwikkeling B.V.
De Brand 30
3823 LK Amersfoort

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
_____	definitief	ML Braad	M Stabel

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	2
1.3	Doel en onderzoeksvragen	2
1.4	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
2.3.1	Natura 2000	5
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	5
2.3.3	Bescherming van houtopstanden	6
3	Methodiek	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Bureauonderzoek	7
3.3	Terreinbezoek	8
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
4	Resultaten	9
4.1	Gebiedsbeschrijving	9
4.2	Beschermde soorten	9
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	9
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	11
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	15
4.3	Beschermde gebieden	15
4.3.1	Natura 2000-gebieden	15
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	16
4.3.3	Bescherming van houtopstanden	17
5	Toetsing	18
5.1	Toetsing effect op beschermde soorten	18
5.1.1	Vogels	18
5.1.2	Zoogdieren	20
5.1.3	Amfibieën	21
5.1.4	Uitvoerbaarheid in relatie tot beschermde soorten	21
5.2	Effecten op beschermde gebieden	22
5.2.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	22
5.2.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	22
5.2.3	Bescherming van houtopstanden	22
6	Bronnen	24

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Globespotter, 2019.

Conclusies en advies

De gemeente Vijfheerenlanden heeft de ambitie om te groeien. Daarom wordt reeds enkele jaren gewerkt aan de woonwijk Hoef en Haag. De gemeente is voornemens om deze wijk verder uit te breiden met 300 woningen tot een totaal van 1800 woningen. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In het plangebied is geen Natura 2000-gebied aanwezig. In de omgeving liggen wel Natura 2000-gebieden. Mogelijk is sprake van een invloed op deze omliggende Natura 2000 gebieden door stikstofdepositie. Om hier duidelijkheid over te geven moet een nadere analyse met behulp van AERIUS 2019 worden gemaakt.

Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

Tabel 0.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Mogelijk	Nee
Effecten?	Mogelijk	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, Aeries berekening en analyse	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Afhankelijk uitkomst vervolgstap	Ja

Conclusies: beschermde houtopstanden

In het plangebied zijn houtopstanden aanwezig die zijn beschermd middels de Wet natuurbescherming. Om de bomen te mogen kappen is een kapmelding nodig en is sprake van herplantplicht.

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- *Algemene broedvogels (zeer waarschijnlijk nestplaatsen);*
- *Amfibieën (mogelijk heikikker en rugstreeppad);*
- *Zoogdieren (mogelijk vleermuizen en steenmarter);*
- *Jaarrond beschermde nesten (mogelijk steenuil, buizerd, ooievaar, huismus, sperwer, ransuil).*

In Tabel 0.2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 0.2. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Nader onderzoek	Is het plan uitvoerbaar?
Steenmarter	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Rugstreeppad	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Heikikker	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Steenuil	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Buizerd	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Ooievaar	Nee	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Sperwer	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Ransuil	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Kerkuil	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Huismus	Waarschijnlijk	Waarschijnlijk	Mogelijk	Ja	Ja
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Ja	Ja
Algemene broedvogels	Ja	Nee, bij werken onder voorwaarden	Nee	Nee	Ja

- Nest kast, mogelijk in gebruik door steenuil
 - Broedgevallen steenuil 2017, 2018 (NDFF)
 - Nestkast, mogelijk in gebruik door bosuil / kerkuil
 - Nestpaal, mogelijk in gebruik door ooievaar / torenvalk
 - Nest vermoedelijk buizerd
 - Nesten mogelijk jaarrond beschermd
 - Gebouwen. Mogelijk verblijfplaatsen vlermuizen, steenuil / kerkuil, huismus of steenmarter
 - Holle bomen. Mogelijk verblijfplaatsen vlermuizen en of nest steenuil
- Alle waterlopen in het gebied vormen potentieel voorplantingsbiotoop voor de heikikker en de rugstreeppad.

Figuur 0.1. Ligging plangebied en (mogelijk) aanwezige beschermde soorten.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Vijfheerenlanden heeft de ambitie om te groeien. Daarom wordt reeds enkele jaren gewerkt aan de woonwijk Hoef en Haag. De gemeente is voornemens om deze wijk verder uit te breiden met 300 woningen tot een totaal van 1800 woningen. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging plangebied (rode contour) aanvullende 300 woningen Hoef en Haag.

1.2 Planvoornemen

De gemeente Vijfheerenlanden is voornemens om de woonwijk die op dit moment gerealiseerd wordt, ten zuidoosten van het plangebied, uit te breiden met 300 woningen. Deze woningen worden met bijbehorende voorzieningen in het plangebied gerealiseerd. Om de woningen te kunnen realiseren wordt eerst het gehele gebied bouwrijp gemaakt. Waterlopen worden verlegd, bomen worden gekapt en een aantal gebouwen wordt gesloopt. De locatie van de te slopen bebouwing is aangegeven op Figuur 1.2.

- Te slopen gebouwen.
- Te behouden gebouwen (conserverend bestemd).

Figuur 1.2. Ligging bebouwing in het plangebied.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of

voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden (NNN en/of Natura 2000) voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Per paragraaf worden tevens de beleidsregels van de provincie aangeduid die specifiek voor deze provincie (en derhalve voor voorliggend voornemen) van toepassing kunnen zijn.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet

opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen¹ is dit het rijk (via RVO). Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland

De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

2.3.3 Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
- b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
- c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
- d) Kweekgoed;
- e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- f) Het dunnen van een houtopstand;
- g) Het uit populieren, wilgen, essen of elsen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden groter dan 1.000 m² is veelal sprake van overlap met de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De mate van overlap kan per gemeente verschillen en is dus maatwerk. Toetsing aan de APV valt buiten de scope van de Natuurtoets.

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2014-2019 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

In het kader van de ontwikkeling van eerdere fases van de woonwijk Hoef en Haag zijn reeds verschillende natuuronderzoeken uitgevoerd. Deels hebben de resultaten ook betrekking op het voorliggende plangebied. Onderzoeken die reeds zijn uitgevoerd zijn:

- Oranjewoud, 2013. Mitigatie- en Compensatieplan. MER/BP Hoef en Haag.
- Antea Group, 2019a. Nader onderzoek heikikker en steenuil. Ecologische onderzoeken Hoef en Haag.

Naast de uitgevoerde onderzoeken is voor uitvoering van het eerste deel van de woonwijk een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd in januari 2020 (Antea Group, 2019b). De ontheffing is verleend in februari 2020.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 8 januari 2020 is vanaf circa 9:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt en regenachtig weer met een temperatuur van circa 10 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt in de Provincie Utrecht en de gemeente Vijfheerenlanden. Het plangebied ligt ten oosten van de A27 ter hoogte van afrit 27 Hagestein. Het plangebied maakt deel uit van een grotere woonwijk die op dit moment gerealiseerd wordt. OP dit moment is het grootste deel van het plangebied agrarisch in gebruik. Daarnaast zijn er bosschages een oude fruitboomgaard en een aantal (agrarische) gebouwen.

Figuur 4.1. Impressie van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-

vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) die in het NDFP door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrictlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFP, 2014-2019).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Huismus	X		
	Havik	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Steenuil	X		
	Kerkuil	X		
	Sperwer	X		
	Wespendief	X		
Zoogdieren	Bever		X	
	Boommarter			X
	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
	Vleermuizen**		X	
Amfibieën	Heikikker		X	
	Kamsalamander		X	
	Poelkikker		X	
	Rugstreeppad		X	
Reptielen	Geen waarnemingen			
Insecten - Dagsvlinders	Geen waarnemingen			
Insecten - Libellen	Rivierrombout		X	
Vissen	Grote modderkruiper			X
Planten	Geen waarnemingen			
Overige soortgroepen	Platte schrijfhoren		X	

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

**Vleermuizen: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige vleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het projectgebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Het gaat om de buizerd, gierzwaluw, huismus, havik, ooievaar, ransuil, roek, steenuil, kerkuil, sperwer en wespandief.

In het plangebied is een boom aanwezig met daarin het nest van vermoedelijk een buizerd. De locatie van deze boom is aangegeven op Figuur 0.1. Een impressie van het nest is weergegeven op Figuur 4.2. Tijdens het terreinbezoek zat een buizerd vlak bij dit nest.

Uit gegevens blijkt dat in 2011 in het voorliggende plangebied waarschijnlijk het nest van een steenuil aanwezig was (Oranjewoud, 2013). Uit NDFF blijkt dat in 2017 en 2018 een broedgeval is geweest aan de rand van het plangebied. Uit steenuilonderzoek dat in 2019 is uitgevoerd (Antea Group, 2019) blijkt in de omgeving van het plangebied geen nesten van steenuilen aanwezig waren. Gezien het geschikte leefgebied en het vele aantal broedgevallen in het recente verleden is het niet uit te sluiten dat in 2020 een broedgeval van de soort aanwezig is in het plangebied.

De kerkuil is een soort die op zolders, oude gebouwen schuren, nestkasten etc. zijn nest heeft. In het plangebied zijn dergelijke locaties aanwezig. Zo staat er een aantal schuren en hangt er een nestkast die geschikt is voor de soort (zie Figuur 4.2).

De huismus komt volgens de bureaustudie voor in het plangebied. Volgens onderzoek uit 2013 komen huismussen talrijk voor bij de gebouwen aan de Lekdijk (Oranjewoud, 2013). Tijdens het terreinbezoek is de soort niet waargenomen, maar de percelen direct rond de bebouwing konden niet betreden worden. Het kan niet worden uitgesloten dat nesten van deze soort in de gebouwen in het plangebied aanwezig zijn.

Aan de rand van het plangebied staat een ooievaarsnest. Het is onduidelijk of dit nest in gebruik is. Het is niet uit te sluiten dat het nest in gebruik is door een ooievaar en daarmee een jaarrond beschermd nest betreft.

Uit de bureaustudie komt de sperwer en de ransuil naar voren in de omgeving van het plangebied. In het plangebied zijn nesten aanwezig die mogelijk van deze soorten afkomstig zijn. Het is daarmee niet uit te sluiten dat nesten van de sperwer/ransuil in het plangebied aanwezig zijn.

Naast voorgaande soorten komen uit de bureaustudie, gierzwaluw, havik, wespandief en roek naar voren. Het kan worden uitgesloten dat nesten van de gierzwaluw in het plangebied aanwezig zijn. Deze soort bouwt zijn nest in stedelijk gebied. Dit biotoop ontbreekt in het plangebied. Ook kan worden uitgesloten dat nesten van de havik en de wespandief in het plangebied voor komen. Deze soorten broeden in bossen. Het kleine bosje in het plangebied is te beperkt in omvang om geschikt te zijn voor deze soorten. De roek is een soort die broed in kolonies. Een dergelijke kolonie zou in januari goed zichtbaar (geen blad aan de bomen) moeten zijn, maar niet aanwezig in het plangebied. Waardoor het voor komen van een nest van deze soort in het plangebied kan worden uitgesloten.

Figuur 4.2. Mogelijke jaarrond beschermde nesten in het plangebied. Lb: nestkast steenuil. Rb: nest vermoedelijk buizerd. Lo: nestkast (bos)uil. Ro: nest bosschage oostkant plangebied.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1)

De vegetatie in het plangebied biedt een geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende soorten zoals bijvoorbeeld de houtduif en de merel. Het landbouwgebied de opgaande beplanting en de randen langs de sloten bieden potentieel broedbiotoop voor vogels.

De gevolgen van het project op vogels wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Zoogdieren

Vleermuizen

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende plangebied zijn ruimtes, kieren en betimmeringen aanwezig in de gebouwen die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen of die vleermuizen toegang bieden tot een aantal gebouwen. Ook is een aantal bomen in het plangebied aanwezig met holtes die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Uit onderzoek uit het verleden blijkt dat in verschillende gebouwen sprake is van verblijfplaatsen van

de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis (Oranjewoud, 2013). De exacte locatie van de verblijven is onbekend. Daarnaast kan het zijn dat essentiële foerageergebieden rond deze verblijfplaatsen aanwezig zijn. De gebouwen en bomen die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats en foerageergebied voor vleermuizen zijn weergegeven op Figuur 0.1.

Figuur 4.3. Voorbeelden van gebouwen die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

De gevolgen van het project op vleermuizen wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de bever, boommarter, eekhoorn, steenmarter in de omgeving van het plangebied is waargenomen. De bever is een soort die voorkomt langs grotere wateren in combinatie met bosschages. De Lek vormt het leefgebied van de soort in de omgeving van het plangebied. In het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig. Er zijn ook geen (knaag)sporen of burchten in het plangebied aangetroffen. Daarmee kan worden uitgesloten dat de soort in het plangebied voor komt. De boommarter en eekhoorn zijn soorten die met name voorkomen in bossen. In het plangebied is een klein bosje aanwezig. Dit bosje ligt echter geïsoleerd in een agrarisch landschap. Daarmee is het zo goed als onbereikbaar voor beide soorten. In het bosje zijn ook geen nesten van eekhoorns aanwezig. Het kan daarmee worden uitgesloten dat de boommarter en de eekhoorn in het plangebied voor komt. De steenmarter is een soort die voorkomt in structuurrijke agrarische gebieden. De gebouwen en de bijbehorende erven bieden een geschikt biotoop voor de soort. Mogelijk zijn in de gebouwen verblijfplaatsen aanwezig. Tijdens het terreinbezoek was het niet mogelijk om gebouwen te betreden, waardoor een nadere inschatting niet mogelijk was.

Reptielen

In een straal van 2,5 kilometer komen geen waarnemingen van reptielen voor. Het open agrarisch landschap in het rivierengebied is geen typisch biotoop voor soorten uit deze soortgroep. Het kan daarmee worden uitgesloten dat in het plangebied zwaarder beschermde reptielen voor komen.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat de heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. De waarnemingen van de kamsalamander en de poelkikker komen van ongeveer 1,5 kilometer van het plangebied. Waarbij de poelkikker aan alleen de overzijde van de Lek is waargenomen. Het is onwaarschijnlijk dat de soorten in het plangebied voor komen. Uit de reeds vele eerdere onderzoeken blijkt dat de soorten niet in (de buurt van) het plangebied zijn aangetroffen (oa. Oranjewoud, 2013 en Antea group, 2019a). Er is geen reden om aan te nemen dat deze soorten nu wel in het plangebied voor komen.

Dat geldt niet voor de heikikker en de rugstreeppad. De heikikker is recent tegen het plangebied aan waargenomen (Antea Group, 2019a). Het biotoop in het plangebied is in potentie geschikt voor de soort (zie Figuur 4.4). Daarmee kan het voor komen van de heikikker in het plangebied niet worden uitgesloten. De rugstreeppad is een zeer mobiele soort die van pionier situaties (veel los zand) houdt. De recente bouwwerkzaamheden aan de randen van het plangebied zorgen voor een ideaal biotoop. De soort is ook nog eens zeer mobiel waardoor kolonisatie van het plangebied vanuit plekken met gemelde waarnemingen, net ten zuiden van de reeds gerealiseerde woningen van Hoef en Haag, aannemelijk is. Daarom is het niet uit te sluiten dat bij het ontstaan van pionier situaties de rugstreeppad in het plangebied opduikt.

Figuur 4.4. Potentieel geschikt voorplantingsbiotoop beschermde amfibieën.

De gevolgen van het project op amfibieën wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de grote modderkruiper in de omgeving van het plangebied is waargenomen. Deze waarnemingen komen echter van de noordzijde van de Lek en van de zuidkant van de A2. Dit zijn daarmee waarnemingen uit andere watersystemen. Uit de reeds vele eerdere onderzoeken (oa. Oranjewoud, 2013) blijkt dat in (de buurt van) het plangebied geen grote modderkruipers zijn aangetroffen. Er is geen reden om aan te nemen dat deze soort nu wel in het plangebied voor komt.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

De rivierrombout is de enige beschermde soort uit de soortgroep die is waargenomen in de omgeving van het plangebied. Deze soort is een bewoner van de grote rivieren. De waarnemingen zijn afkomstig van langs de Lek. De soort heeft plekken met rivierdynamiek nodig om zich te kunnen voortplanten. De zandige substraten die hierdoor op plekken worden afgezet vormen het voortplantingshabitat van de soort. In het plangebied zijn deze plekken niet aanwezig. Daarmee kan worden uitgesloten dat de soort in het plangebied voor komt.

Flora

Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Dat is gezien het jaargetijde voor veel soorten ook lastig. Uit de bureaustudie komen geen beschermde plantensoorten die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Een groot deel van het plangebied is agrarisch gebied. Het bestaat uit intensief gebruikt/gemaaid grasland, een verruigd bos en een oude boomgaard. In het algemeen kenmerkt het plangebied zich door zeer voedselrijke omstandigheden. De percelen zijn daarmee ongeschikt voor beschermde planten door de biotoop-specifieke eisen die planten aan hun standplaats stellen.

Overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat de platte schijfhoren binnen een straal van 2,5 kilometer van het plangebied is waargenomen. De waarnemingen van de soort komen van de overzijde van de Lek of uit het gebied ten zuiden van de A2. De waarnemingen komen daarmee uit een ander watersysteem dan het systeem dat in het plangebied ligt. Uit de reeds vele eerdere onderzoeken blijkt dat in (de buurt van) het plangebied geen platte schijfhorens zijn aangetroffen (oa. Oranjewoud, 2013 en Anteagroup, 2019a). Er is geen reden om aan te nemen dat deze soort nu wel in het plangebied voor komt

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

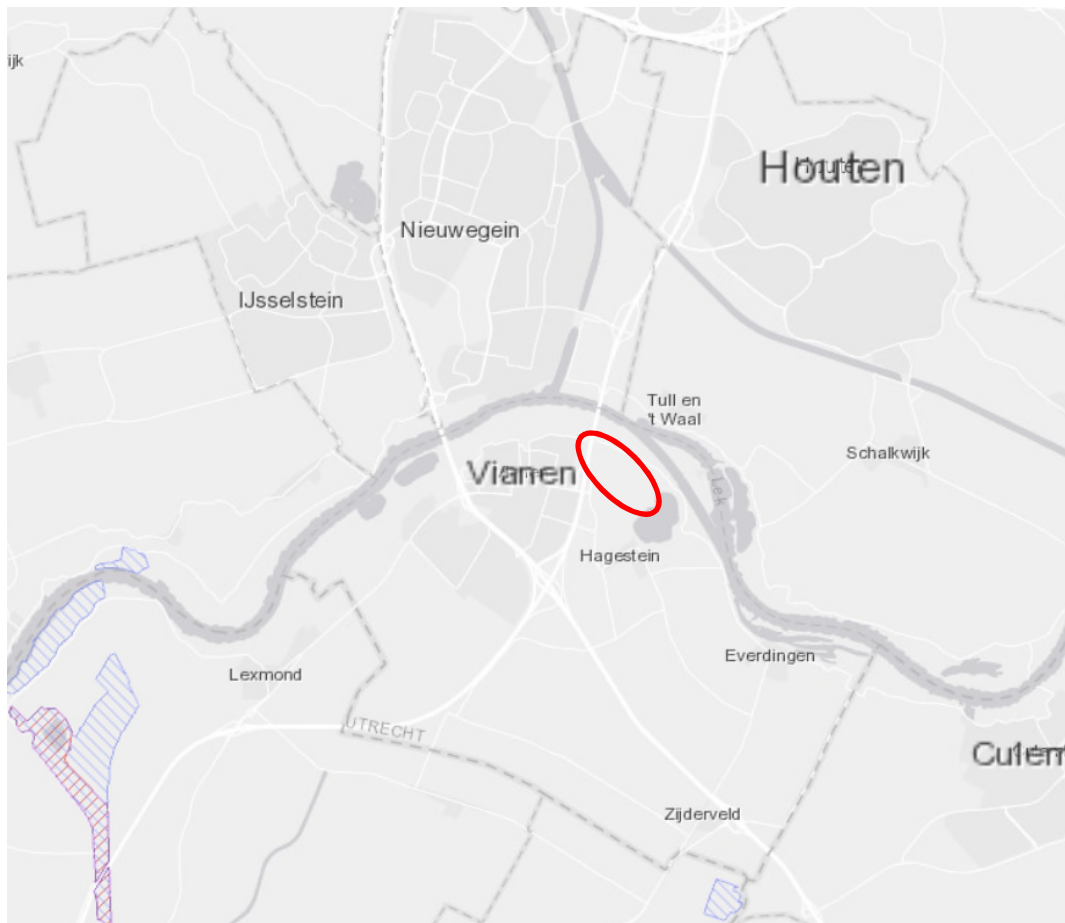
Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Steenmarter	Artikel 3.10	Mogelijk	In schuren en gebouwen.
Rugstreepad	Artikel 3.5	Mogelijk	Mobiele soort. Geschikt biotoop.
Heikikker	Artikel 3.5	Mogelijk	Aanwezig in aangrenzend gebied. Geschikt biotoop.
Steenuil	Artikel 3.1	Mogelijk	Broedgeval NDFF, nestkast aanwezig.
Buizerd	Artikel 3.1	Mogelijk	Versillende mogelijke nestlocaties.
Ooievaar	Artikel 3.1	Mogelijk	Nestpaal aanwezig.
Sperwer	Artikel 3.1	Mogelijk	Nesten aanwezig, mogelijk van de soort.
Kerkuil	Artikel 3.1	Mogelijk	Mogelijk geschikte nestplaats in gebouwen nestkast.
Ransuil	Artikel 3.1	Mogelijk	Nesten aanwezig, mogelijk van de soort.
Huismus	Artikel 3.1	Mogelijk	Geschikt biotoop rond gebouwen.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Mogelijk geschikte verblijfplaatsen in gebouwen / holle bomen.
Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Mogelijk	Geschikt broedbiotoop aanwezig.

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-Zuid ligt op circa zeven kilometer afstand ten zuiden van het plangebied. De ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied is weergegeven op Figuur 4.5.

Figuur 4.5. Ligging van het plangebied (rode ovaal) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (gearceerde gebieden) (bron: <http://natura2000.eea.europa.eu>).

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt tegen het plangebied aan ten noorden van het plangebied. Het betreft de uiterwaarden van de Lek. Op Figuur 4.6. is de ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN weergegeven.

Figuur 4.6. Ligging plangebied (rode contouren) ten opzichte van NNN-gebied (webkaart.provincie-utrecht.nl).

4.3.3 Bescherming van houtopstanden

Gezien de aard van de omgeving, zijnde het buitengebied, is het aannemelijk dat het plangebied buiten de bebouwde kom Boswet ligt. Houtopstanden in het plangebied die voldoen aan de omschrijving uit paragraaf 2.3.3 vallen daarmee onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. In het plangebied is een houtopstand aanwezig die groter is dan 1000m² en die niet onder de uitzonderingen valt (soort boom of stand op erf).

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Toetsing effect op beschermde soorten

5.1.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 1). Het is niet uit te sluiten dat de steenuil, buizerd, ooievaar, huismus, kerkuil, ransuil en sperwer een nest hebben in het plangebied.

Steenuil

Het is niet uit te sluiten dat in het plangebied of de directe omgeving een nest van een steenuil voor komt. Bij de planontwikkelingen gaat mogelijk een nest (en leefomgeving) van deze soort verloren. Het vernietigen van een nest (en leefomgeving) van de steenuil is volgens de Wet natuurbescherming niet toegestaan. Om het effect van het voornemen op het nest (en leefomgeving) te kunnen bepalen is een nader onderzoek naar het voor komen van de soort nodig. Indien een nest van de soort aanwezig is moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Nader onderzoek

Om het voornemen te mogen uitvoeren is een nader onderzoek naar het voor komen van de steenuil nodig. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd conform de richtlijnen uit het kennisdocument steenuil (BIJ12, 2017).

Buizerd

Het is niet uit te sluiten dat in het plangebied of de directe omgeving een nest van een buizerd voor komt. Bij de planontwikkelingen gaat mogelijk een nest van deze soort verloren. Het vernietigen van een nest van de buizerd is volgens de Wet natuurbescherming niet toegestaan. Om het effect van het voornemen op het nest te kunnen bepalen is in 2020 een onderzoek naar het voor komen van de soort nodig. Indien een nest van de soort aanwezig is moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Nader onderzoek

Om het voornemen te mogen uitvoeren is een nader onderzoek naar het voor komen van de buizerd nodig. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd conform de richtlijnen uit het kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017).

Ooievaar

Het is niet uit te sluiten dat een nest van de ooievaar aan de rand van het plangebied voor komt. Bij de planontwikkeling blijft het nest behouden. Mogelijk is er echter wel sprake van verstoring

van dit nest. Dit is volgens de Wet natuurbescherming ook niet toegestaan. In het voorjaar van 2020 moet bekeken worden of het nest van de ooievaar in gebruik is. Indien het nest in gebruik is moeten de werkzaamheden in tijd en ruimte worden afgestemd op de broedperiode van de soort. Mogelijk is een ontheffing nodig om de aanpak rond de soort wettelijk vast te leggen.

Nader onderzoek

Om het voornemen te mogen uitvoeren is een nader onderzoek naar het voor komen van de ooievaar nodig. In het broedseizoen moet bekeken worden of de nestpaal in gebruik is.

Kerkuil

Het is niet uit te sluiten dat een nest van een kerkuil in de gebouwen of in de nestkast aanwezig is. De westelijk gelegen gebouwen worden gesloopt. Daarbij wordt mogelijk een nest van de kerkuil vernietigd. Ook ondervindt een eventueel aanwezig nest van de kerkuil op een andere plek in het plangebied mogelijk een effect van het voornemen. Om het voornemen te mogen uitvoeren is een nader onderzoek naar het voor komen van de kerkuil nodig. Indien een nest van de soort aanwezig is moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Nader onderzoek

Om het voornemen te mogen uitvoeren is een nader onderzoek naar het voor komen van de kerkuil nodig. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de richtlijnen uit het kennisdocument kerkuil (BIJ12, 2017).

Huismus

Het is niet uit te sluiten dat nesten van de huismus in de gebouwen in het plangebied voor komen. De westelijk gelegen gebouwen worden gesloopt. Daarbij worden mogelijk nesten van de huismus vernietigd. Om de gebouwen te mogen slopen is een nader onderzoek naar het voor komen van de huismus nodig. Indien een nest van de soort aanwezig is moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Nader onderzoek

Om het voornemen te mogen uitvoeren is een nader onderzoek naar het voor komen van de huismus nodig. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de richtlijnen uit het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017).

Ransuil en sperwer

Het is niet uit te sluiten dat in het plangebied of de directe omgeving een of meerdere nesten van de sperwer en of de ransuil voor komen. Bij de planontwikkelingen gaan mogelijk een of meerdere nesten van deze soorten verloren. Het vernietigen van een dergelijk nest is volgens de Wet natuurbescherming niet toegestaan. Om het effect van het voornemen op nesten te kunnen bepalen is in 2020 een onderzoek naar het voor komen van de soorten nodig. Indien een of meerdere nesten van de sperwer of de ransuil aanwezig is moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Nader onderzoek

Om het voornemen te mogen uitvoeren is een nader onderzoek naar het voor komen van de sperwer en ransuil nodig. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd conform de richtlijnen uit de BMP-methode van SOVON.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli²) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in opgaande vegetatie). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

5.1.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen worden verwacht in een aantal gebouwen in het plangebied. Ook zijn in het plangebied bomen aanwezig die mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen bevatten. De locaties van deze gebouwen en bomen zijn weergegeven in Figuur 0.1. Vleermuizen zijn beschermde soorten middels Artikel 3.5 uit de Wet natuurbescherming en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

Het is niet uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen en eventueel bijbehorend essentieel foerageergebied in het plangebied voor komen. Deze mogelijke verblijfplaatsen bevinden zich in gebouwen en holle bomen in het plangebied. De westelijk gelegen gebouwen worden gesloopt. Overige gebouwen blijven behouden. Bij de te slopen gebouwen worden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd. Ook wordt een aantal bomen gekapt waar holtes in zitten. Om gebouwen te mogen slopen en de bomen te mogen kappen is een nader onderzoek naar het voor komen van vleermuizen nodig. Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig om deze te mogen vernietigen.

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Nader onderzoek

Om de gebouwen de mogen slopen en de bomen te mogen kappen is een nader onderzoek naar het voor komen van vleermuizen nodig. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de richtlijnen uit vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus, 2017).

Steenmarter

Het is niet uit te sluiten dat een verblijfplaats van een steenmarter aanwezig is in de gebouwen in het plangebied. De steenmarter is beschermd middels Artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. De westelijk gelegen gebouwen worden gesloopt. Daarbij wordt mogelijk een verblijfplaats van de steenmarter vernietigd. Om de gebouwen de mogen slopen is een nader onderzoek naar het voor komen van de steenmarter nodig. Bij aanwezigheid van een verblijfplaats van een steenmarter moet een ontheffing worden aangevraagd om het de verblijfplaats te mogen vernietigen.

Nader onderzoek

Om de gebouwen de mogen slopen is een nader onderzoek naar het voor komen van de steenmarter nodig. Voor dit onderzoek zijn geen vastgestelde richtlijnen beschikbaar. De aanwezigheid van een verblijfplaats kan worden aangetoond dan wel uitgesloten door een combinatie van sporenonderzoek en het inzetten van cameravallen.

5.1.3 Amfibieën

Het is niet uit te sluiten dat de rugstreeppad en de heikikker leefgebied hebben in het plangebied. Beide soorten zijn beschermd middels Artikel 3.5 uit de Wet natuurbescherming. Door de voorgenomen ontwikkeling van de woonwijk verdwijnt mogelijk leefgebied van (een van) de soorten. Om de woonwijk te kunnen realiseren moet aangetoond worden dat het plan geen negatief effect heeft op voorgenoemde soorten. Om de aanwezigheid of afwezigheid van de soorten aan te tonen moet onderzoek naar de soorten worden uitgevoerd. Bij aanwezigheid van (een van de) soorten moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd om het leefgebied te mogen vernietigen.

Nader onderzoek

Om de aanwezigheid of afwezigheid van de soorten aan te tonen moet onderzoek naar de soorten worden uitgevoerd. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd conform de richtlijnen uit het kennisdocument heikikker (BIJ12, 2017) en het kennisdocument rugstreeppad (BIJ12, 2017).

5.1.4 Uitvoerbaarheid in relatie tot beschermde soorten

Het kan op basis van de onderzoeken nodig zijn om verschillende soorten een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen. In het kader van de bestemmingsplanprocedure waar voorliggende natuurtoets onderdeel van uit maakt is het nodig om iets te zeggen over de uitvoerbaarheid van het plan.

De uitvoerbaarheid wordt vanuit de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming bepaald door het al dan niet verkrijgen van een ontheffing.

Op basis van de huidige informatie is het vanuit soortenbescherming aannemelijk dat een ontheffing verkregen kan worden, waardoor het plan zoals dat voor ligt uitvoerbaar wordt. Voor eventuele beschermde soorten in het plangebied kan een combinatie van mitigerende maatregelen en een fasering in tijd en ruimte er voor zorgen dat effecten op soorten minimaal zijn. Daarnaast is voor te verwachten soorten de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

5.2 Effecten op beschermde gebieden

5.2.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat op zeven kilometer afstand van het plangebied een Natura 2000-gebied ligt. Alle Natura 2000-gebieden liggen daarmee op een afstand groter dan zeven kilometer waardoor de meeste verstoringseffecten zijn uit te sluiten. Enkel kan een effect ontstaan als gevolg van stikstofdepositie (stikstof via de lucht reikt verder dan alle andere storingsfactoren). Het gaat hier bij om depositie door stikstofuitstoot tijdens de aanleg van de woonwijk en om verkeer en eventuele andere uitstoot in de toekomstige situatie.

Tot voor kort (29 mei 2019) kon een AERIUS-berekening worden uitgevoerd om het exacte effect te berekenen en de vervolgstappen binnen de Programma Aanpak Stikstof (PAS) te bepalen. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State echter uitspraak gedaan met betrekking tot de 'PAS'. Naar aanleiding van deze uitspraak kan de PAS niet langer worden gebruikt als basis voor het opzetten van een project en het verlenen van vergunningen voor projecten. Daarom zijn verdere stappen met betrekking tot stikstofdepositie voor het project maatwerk. Advies op maat is mogelijk op basis van een AERIUS-berekening (2019).

5.2.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het projectgebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het tracé liggen wel NNN-gebieden. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het projectgebied kunnen worden uitgesloten. De werkzaamheden in het projectgebied hebben geen effect op de directe omgeving van het tracé. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

5.2.3 Bescherming van houtopstanden

De houtopstanden in het plangebied vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. De ligging van de houtopstanden is weergegeven op Figuur 5.1. Het oppervlak aan verloren houtopstand dient nader bepaald te worden. Voor deze bomen geldt vervolgens een meldings- en herplantplicht. Dit houdt in dat minimaal een maand voorafgaand aan de kap een melding wordt gedaan bij het bevoegd gezag.

Beschermde houtopstanden.

Figuur 5.1. Ligging middels de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden in het plangebied.

6 Bronnen

Antea group, 2019a. Nader onderzoek heikikker en steenuil. Ecologische onderzoeken Hoef en Haag.

Antea Group, 2019b. Activiteitenplan Hoef en Haag. Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis.

BIJ12, 2017. Kennisdocument huismus.

BIJ12, 2017. Kennisdocument steenuil.

BIJ12, 2017. Kennisdocument kerkuil.

BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd.

BIJ12, 2017. Kennisdocument heikikker.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Oranjewoud, 2011. Naderonderzoek ecologie. Hoef en Haag.

Oranjewoud, 2013. Mitigatie- en Compensatieplan. MER/BP Hoef en Haag.

SOVON. BMP methode.

Overig:
NDFP

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
zilverstreephooibeestje	grote hoefijzerneus		
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel	mopsvleermuis	
	gaffellibel	noordse vleermuis	
	gevlekte witsnuitlibel	rosse vleermuis	
	groene glazenmaker	ruige dwergvleermuis	
	noordse winterjuffer	tweekleurige vleermuis	
	oostelijke witsnuitlibel	vale vleermuis	
	rivierrombout	watervleermuis	
	sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis	
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	walrus	
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad	Bultrug, gewone vinvis	
	gladde slang	bruinvis dwergpotvis	
	muurhagedis	gestreepte dolfijn	
	zandhagedis	gewone dolfijn	
Sporenplanten	geel schorpioenmos	gewone spitsdolfijn	
	tonghaarmuts	grijze dolfijn	
	kleine vlotvaren	kleine zwaardwalvis	
Vissen	steur	narwal	
	houting	orka	
Weekdieren	bataafse stroommossel	tuumelaar	
	platte schijfhoen	witflankdolfijn, witsnuitdolfijn	
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis	noordse vinvis, potvis	
	drijvende waterweegbree	butskop	
	groenknolorchis	dwergvinvis	
	kruiwend moerasscherm	griend, witte dolfijn	
		spitsdolfijn van gray	

Tabel B. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoornpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparelmoervlinder		Konijn*
Veenhooibeestje	Molmuis		
Veldparelmoervlinder	Ondergrondse woelmuis*		
Zilveren maan	Ree*		
Reptielen	Adder	Rosse woelmuis*	
	Hazelworm	Steenmarter	
	Levendbarende hagedis	Tweekleurige bosspitsmuis*	
	Ringslang	Veldmuis*	
Libellen	Beekkrombout	Veldspitsmuis*	
	Bosbeekjuffer	Vos*	
	Donkere waterjuffer	Waterspitsmuis	
	Gevlekte glanslibel	Wezel**	
	Gewone bronlibel	Wild zwijn	
	Hoogveenglanslibel	Woelrat*	
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer	Kevers	
		Vliegend hert	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooide vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkvioletje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

	Ontheffingsgronden	Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermden soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermden soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

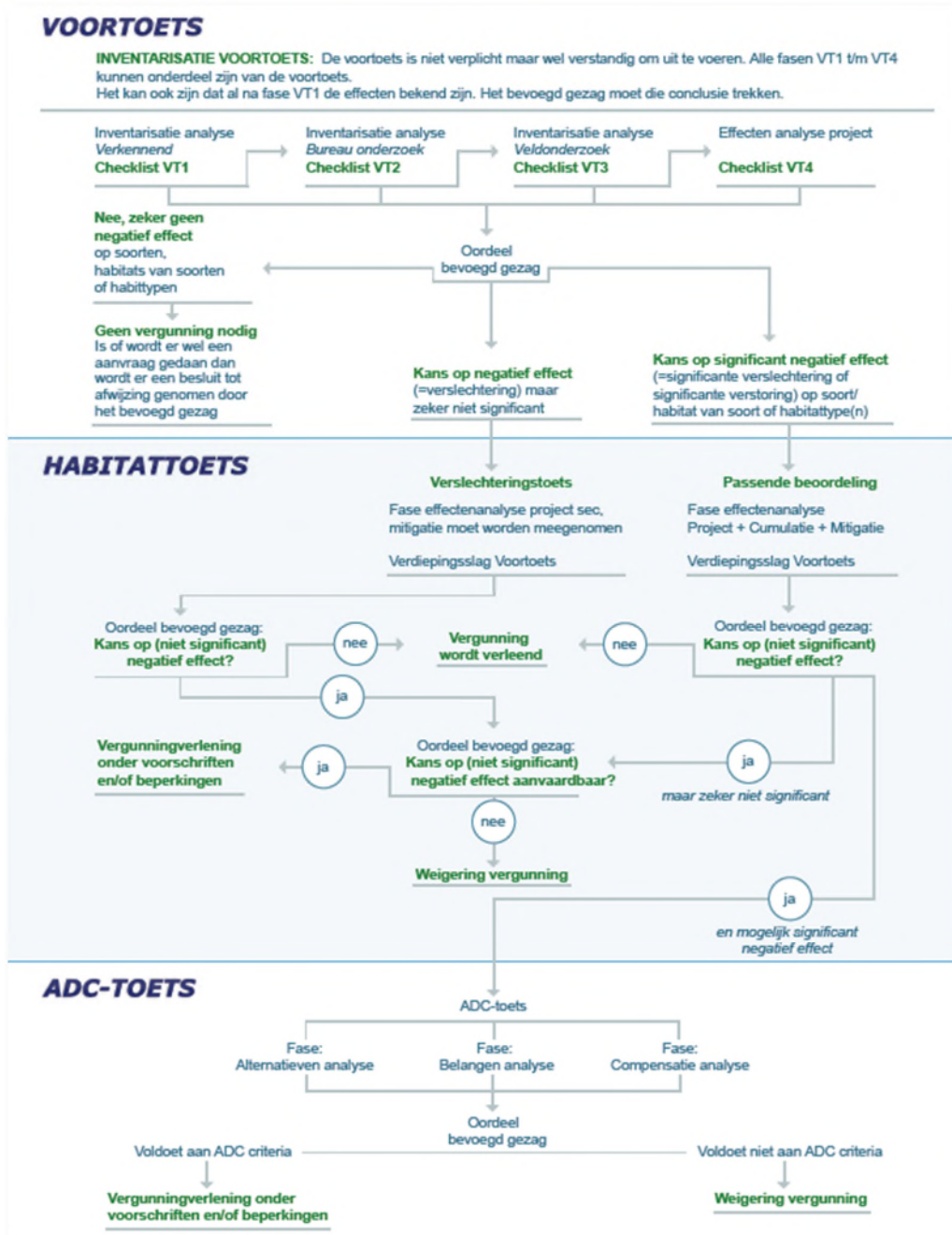
Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 6 20606920

www.anteagroup.nl